

РЕШЕНИЕ

№109

26.10.2017 г.

гр. Ямбол

В ИМЕТО НА НАРОДА

ЯМБОЛСКИЯТ ОКРЪЖЕН СЪД, II-ри въззивен наказателен състав, в публично заседание на двадесети и седми септември две хиляди и седемнадесета година:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: **ВАСИЛ ПЕТКОВ**

ЧЛЕНОВЕ: **ПЕТРАНКА ЖЕКОВА**

ГЕРГАНА КОНДОВА

секретар М. Коматарова

прокурор Т. Стаматов

като разгледа докладваното от съдия Петков

ВНОХД № 160 по описа на ЯОС за 2017 г.,

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 313 и сл. от НПК.

Образувано е по въззивна жалба на подсъдимия Д.И.Д. срещу Присъда № 53/06.04.2017 г. постановена по НОХД № ***г. по описа на ЯРС, с която въззивникът е признат за виновен в това, че в периода от около обяд на 21.10.2015г. до около 05.00 часа на 25.10.2015 г. в гр. Стралджа, обл. Ямбол, действайки в условията на продължавано престъпление, предложил на М.А.М., К.В.М.и В.С.М., всички от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари по 50 лв. на всеки от тях, с цел да ги склони да упражнят изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат *** за Община Стралджа - М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласуват с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа, и дал на К.С.А.и В.И.С., и двамата от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари, 20 лв. на А. и 40 лв. на С., с цел да ги склони да упражнят изборителното си право, на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласуват с бюлетина №6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа, както следва:

На 21.10.2015 г. около обяд, в неустановен точен час, в гр. Стралджа, обл. Ямбол, в ромската махала (близо до ул. Х.), предложил на М.А.М. от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари 50 лв., с цел да го склони да упражни изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласува с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа;

На 21.10.2015 г. около 14.00 часа в гр. Стралджа, обл. Ямбол, в ромската махала /близо до ул. Х./, предложил на К.В.М.от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари 50 лв., с цел да го склони да упражни изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласува с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа;

На 23.10.2015 г. следобед, в неустановен точен час, в гр. Стралджа, обл. Ямбол, на ул. Х.до № 116 (в близост до магазина на ЕТ „П.-Н.С.“), дал на К.С.А.от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари 20 лв., с цел да го склони да упражни изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласува с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа;

На 24.10.2015 г. следобед, в неустановен точен час, в гр. Стралджа, обл. Ямбол, на ул. И. № 22, дал на В.И.С. от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари 40 лв., с цел да го склони да упражни изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за ***ове и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласува с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа;

На 25.10.2015 г. около 05:00 часа в гр. Стралджа, обл. Ямбол, в близост до изборната секция, находяща се в ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ (до ул. Х.), предложил на В.С.М. от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари 50 лв., с цел да го склони да упражни изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласува с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа. ЯРС на основание чл. 167, ал. 2, вр. чл. 26, ал. 1 и чл. 54 от НК е осъдил подсъдимия на две години и шест месеца лишаване от свобода и му е наложил наказание глоба в размер на десет хиляди лева. На основание чл. 66, ал. 1 от НК първата инстанция е отложила от изтърпяване така определеното наказание на подсъдимия Д.Д. за изпитателен срок от ТРИ ГОДИНИ и на основание чл. 167, ал. 6, вр. чл. 37, ал. 1, т. 6 от НК – лишила подс. Д. от право да заема техническа длъжност „изпълнител” в администрацията за срок от две години и шест месеца.

В открито съдебно заседание въззивната жалба се поддържа от въззивникът Д. и неговите упълномощени защитници. Адв. В. от ЯАК настоява ЯОС да отмени първоинстанционната присъда и да признае подс. Д. за невиновен. Счита, че при постановяване на първоинстанционния съдебен акт, ЯРС допуснал нарушения на чл. 13 и чл. 14 от НПК, като тези съществени процесуални нарушения са свързани с начина на формиране на вътрешното убеждение на съда. Поддържа, че липсва пълно, всестранно и обективно анализиране на всички събрани по делото доказателства на досъдебното производство и съдебната фаза на процеса, което е довело до

неправилно приложение на закона, като е нарушен стандарта на депозиране на свидетелските показания. Сочи, че свидетелите са разпитвани в досъдебното производство в присъствието освен на разследващите полицаи и на полицейски служители, присъствали на разпитите, като има данни по делото за манипулиране на техните свидетелски показания, за изопачаване на същите в досъдебното производство, че тези показания на досъдебното производство са дадени под натиск, като включително има данни и за даване на свидетел на хранителни продукти и алкохол. Излага, че първоинстанционният съд лично и непосредствено се е убедил в интелектуалните възможности, способности, образованост, лексика на основните свидетели М., А., К.М., В.М. и С., в съдебно заседание, анализирайки свидетелските показания в досъдебното производство, които там са съставени по метода „копи-пейст“, по отношение на основните факти на обвинението и в тях присъстват думи и изрази, които съответният свидетел не употребява в речника си и не знае значение за „имотна облага“, „изборна секция“, „балотаж“, „с цел да ме накарат за гласувам“, „с цел да упражня изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за ***ове и общински съветници в РБ“, „удостоверявам“, „да се саморазправя“, „предложение“ и др.. Въпреки това, ЯРС незаконосъобразно и необосновано е дал вяра на свидетелските показания на тези свидетели, дадени на досъдебното производство, а не е дал вяра на показанията им, дадени лично и непосредствено пред съдебния състав. Адв. Е. ЯАК допълва, че делото следва да се върне на РП - Ямбол за отстраняване на процесуални нарушения, тъй като подс. Д. (тогава обвиняем) е бил лишен право на защита от фаза досъдебното производство където са били разпитани свидетели преди привличането му като обвиняем, след това са проведени разпити на свидетели за които той не е уведомен, не са проведени разпити на свидетели пред съдия или с участие на адвокат, създава съществено и основателно съмнение в постановения съдебен акт, като такива показания не могат да бъдат единствената основа за постановяването му. Поддържа изложеното от адв. В., че разпитите на свидетелите в досъдебното производство не установяват действителната фактическа обстановка, защото са осъществени при нарушаване на правата на свидетелите и на обвиняемия. Твърди, че присъдата се основава на игнориране на показанията, дадени в съдебното производство съда от петимата очевидци, а при пълно кредитиране на техните показания в досъдебното производство и приемане от ЯРС, че показания на свидетелите записани от разследващия полицай, са всъщност уточняване на юридически термини. Счита за недопустимо с гласни доказателства на полицаите да се установява правилно ли са извършените процесуални действия в досъдебното производство.

Прокурорът намира въззивната жалба за неоснователна и счита, че в атакувания съдебен акт ЯРС подробно е мотивирал извод, че подсъдимият е реализирал състава на престъплението, за което му е предявено обвинение и в тази насока доказателствата са били безспорни. Излага становище, че в досъдебното производство разпитаните свидетели еднозначно са посочили обстоятелства за това кога, по какъв начин, къде

подсъдимият е предлагал съответна имотна облага и ги е склонявал да упражнят изборителното си право за избор на *** и общински съветници в полза на определен кандидат за *** на Община - Стралджа и именно въз основа на тези обстоятелства, е изградена и фактическа обстановка, а в последствие в съдебно заседание тези свидетели са се отрекли от показанията си в ДП и са твърдели, че те са им били продиктувани от разследващия полицаи и от полицейските служители. Относно изложеното във въззивната жалба за това, че в протоколите за разпит на свидетелите са били посочени юридически термини, думи, изрази, за които се твърди, че свидетелите не биха могли да знаят и да кажат пред разследващия, счита за правилна тезата на районния съд, че е на част от техните думи и изрази е бил придаден съответния юридически израз, без това да ги е изопачило. Като счита, че доказателствата са категорични и безспорни за това, че подсъдимият е реализирал състава на престъпление по чл. 167, ал. 2 вр. чл. 26, ал. 1 НК, прокурорът пледира ЯОС изцяло да потвърди присъдата, постановена срещу подсъдимия Д. като правилна, законосъобразна и обоснована.

Ямболският окръжен съд констатира следното:

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена от лице имащо право и интерес да обжалва, в срока по чл. 319, ал. 1 от НПК, а разгледана по същество е **неоснователна**, по следните съображения:

ОТ ФАКТИЧЕСКА СТРАНА

Настоящият състав счита, че първоинстанционният съд правилно е възприел следната фактология по делото, основното в което е следното:

В проведените местни избори в Република България на 25.10.2015 г. за избиране на *** и общински съветници, в Община Стралджа – изборен район № 2822, с бюлетина № 6, участвал и М. А. – кандидат за *** на Община Стралджа от ПП БСП.

На 21.10.2015 г. около обяд, в ромската махала в гр. Стралджа, (близо до ул. Х.), подс. Д.И.Д., известен с прозвището „П.“, се срещнал със свид. М.А.М. и му предложил 50 лева, за да гласува на 25.10.2015 г. на местни избори за *** на Община Стралджа, за кандидат-*** за Община Стралджа от ПП БСП М. А., с бюлетина № 6. Подсъдимият казал на свид. М., че ще му даде 50-те лева в деня на изборите, преди той да отиде да гласува.

На 21.10.2015 г., около 14.00 часа, в ромската махала в гр. Стралджа, близо до ул. Х., подс. Д. се срещнал със свид. К.В.М.и му предложил 50 лв., за да гласува на местни избори за *** на Община Стралджа, за кандидата на ПП БСП М. А., с бюлетина № 6. Подсъдимият обещал на свид. М., че ще му даде парите в деня на изборите 25.10.2015 г., преди свидетелят да упражни правото си на глас.

На 23.10.2015 г., в неустановен час следобед в ромската махала в гр. Стралджа, на ул. Х.до № 116, в близост до собствения му магазин (на ЕТ „П. - Н.С.“), подс. Д. срещнал свид. К.С.А.и му казал да гласува, на предстоящите местни избори за *** на Община Стралджа, за кандидата на ПП

БСП М. А., с бюлетина № 6 и му дал 20 лв. за това. Свид. А. не гласувал на местните избори на 25.10.2015 година.

На 24.10.2015 г., в неустановен час следобед, подс. Д. отишъл в дома на свид. В.И.С., в гр. Стралджа на ул. И. № 22. Дал му 40 лв. и му казал, че парите са за да гласува на следващия ден (25.10.2015 г.) на местните избори за *** на Община Стралджа, с бюлетина № 6 за кандидата на ПП БСП М. А..

На 25.10.2015 г., около 05.00 часа, в гр. Стралджа, до ул. Х, в близост до изборната секция в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, подс. Д. обещал на свид. В.С.М. да му даде 50 лв., за да гласува той на местните избори за *** на Община Стралджа с бюлетина № 6 за кандидата на ПП БСП М. А.. Подсъдимият Д. казал на свид. М., че ще даде му даде парите, когато А. спечели изборите и стане *** на Община Стралджа.

ПО ДОКАЗАТЕЛСТВАТА

След съвкупен анализ на всички събрани по делото гласни и писмени доказателства, настоящият състав счита, че законосъобразно и като е извършил прецизен анализ на доказателствената съвкупност, ЯРС е приел за установена описаната фактическа обстановка, частично от показанията на свидетелите М. М., К. А., К.М., В.М., В. С., Т.Й., Н.С., Я. С., Д. Х. и изцяло от показанията на свидетелите И.В.И., К.К.и И.С. И. като е приел, че тези показания (в кредитираните им части) са логични, последователни, взаимно допълващи се и безпротиворечиви. Подс. Д. се е възползвал от правото си да не дава обяснения в хода на наказателното производство.

Правилно ЯРС е изградил правните си изводи, като е дал вяра на приобщените по реда на чл. *** от НПК писмени доказателства: справки за съдимост на подс. Д., Докладни записки изготвени от свид. И.И., писма, справки, Решение № 51-МИ/18.09.2015 г., Регистър на кандидатите за *** на община, образци на бюлетини за гласуване – първи и втори тур на Общинската изборителна комисия Стралджа, писмени удостоверявания по чл. 178, ал. 8 от НПК от 11.01.2016 г. и 13.01.2016 г., заверен препис от регистъра за посещения в РУ – Стралджа от 23.10.2015 г. до 29.10.2015 г., протокол за предупреждение на подсъдимия от 07.10.2015 година. Ценил е и справка от заверен препис от регистъра за посещения в РУ – Стралджа от 23.10.2015 г. до 29.10.2015 г., като резонно е приел, че от този документ не се установява свидетелите М. М., К. А., К.М., В.М., В. С., техните приятелки и съпругата на подсъдимия, да са посещавали полицейското управление. Правилно ЯРС не е кредитирал дадените в съдебното следствие показания на свидетелите М. М., К. А., К.М., В.М. и В. С., в съответните им части, в които всеки от тях посочва, че не се е срещал с подсъдимия преди или в деня на изборите, че свид. К. А., В. С. не са получавали пари, а на свидетелите М. М., К.М. и В.М. не са предлагани пари от подс. Д., всеки един от тях гласува за кандидата за *** на Община Стралджа – М. А., а че те са били притискани от полицаите да дадат съответните показания от ДП и не са знаели какво е записано в протоколите им за разпит, че свид. М. М. и свид. К. М. са били разпитвани едновременно, че свидетелите са получили алкохол и храна за

тези свои показания от полицаите. Напълно аргументирано ЯРС е преценил, че в тези им части, показанията на посочените свидетели са коренно различни от дадените от тях показания в ДП и прочетени в съдебното следствие поради констатирани съществени противоречия с показанията им от с.з. по отношение на това разговарял ли е подсъдимият със посочените свидетели с цел да ги склони да гласуват за посочения от него кандидат за *** на Община Стралджа. Настоящият състав споделя мотивите на решаващият съд да кредитира изцяло показанията на тези свидетелите дадени в ДП, тъй след като са били разпитани от разследващия полицай, съответните протоколи за разпит са им били прочетени, те не са посочили възражения и са ги подписали (положили отпечатък), като по делото няма надлежни доказателства, че при тези разпити им е бил оказан натиск или са били „почерпени“ от полицаите, за да дадат показания в обвинителния смисъл. Абсолютно логично ЯРС е отбелязал, че за провеждащия разпита разследващ полицай е било невъзможно да знае и съответно да протоколира детайлите по случая, касаеща конкретните деяния на подсъдимия – къде кога как е осъществено склоняването на всеки отделен и каква е била обещаната/дадена имотна облага, като тук следва да се отбележи, че в тези им части показанията на тези свидетели са и в разрез с кредитираните от решаващият съд и споделени от ЯОС доказателства. Що се касае до показанията на свидетелите Н.С., Я. С., Д. Х., ЯОС подкрепя решаващият състав в извода му, че те са заинтересовани от изхода на делото и от техните показания не се доказва да е оказан натиск и дадена почерпка на свидетелите, от служители на РУ – Стралджа. Правилно ЯРС е дал вяра на показанията на свидетелите М. М., К. А., К.М., В.М., В. С. дадени в с.з. в останалата им част, като е съобразил, че те са хармонични с кредитираната доказателствена съвкупност.

Настоящият състав напълно се присъединява към констатацията на първата инстанция за недоверие на частите от показанията на свидетелите Н.С., Я. С., Д. Х. дадени пред решаващият съд, че спрямо подсъдимия и част от свидетелите е оказван натиск от полицаите, че подсъдимият не е водил разговори със свидетелите и не им е обещавал и давал пари, за да гласуват по посочения от него начин. Правилно ЯРС е преценил, че в тези им части показанията на тези свидетели се в противоречие с кредитираните показания на свидетелите М. М., К. А., К.М., В.М., В. С. от ДП и с показания на свидетелите Т.Й., И.В.И., К.К.и И.С. И.. ЯОС, като се присъединява напълно към умозаключението на първостепенния съд в тази насока и счита за ненужно да ги преповтаря детайлно. Въззивният състав ще посочи специално, че правилно ЯРС не е приел за достоверни показанията на свидетелите, живеещи съответно с подсъдимия и със разпитаните свидетели, дали показания в ДП подкрепя на обвинителната теза и поради факта, че същите са заинтересовани от изхода на делото с оглед тези свидетели да не бъдат в конфликт с подсъдимия. В останалата част правилно ЯРС е приел за достоверни показанията на свидетелите Н.С., Я. С., Д. Х. от с.з., като непротиворечащи на кредитираните доказателствени материали.

Правилно ЯРС е кредитирал частично показанията на свид. Т.Й. от с.з., като е изложил убедителни аргументи в този насока – напълно споделени от настоящият състав. Безспорно решаващият съд е имал основанията да кредитира изцяло показанията на свидетелите И.В.И., К.К.и И.С. И. от съдебното следствие, като кореспондиращи с показанията на свидетелите М., А., К. М., В. М. (всички дадени в ДП) както и с части от показанията на свидетелите Н.С., Я. С., Д. Х. от с.з. и с посочените от решаващия съд писмени доказателства, както и поради добросъвестността и незаинтересованост на тези свидетели от изхода на процеса.

Правилно първостепенният съд е приел за словесни изявленията на свидетелите М. М., К. А., К.М., В.М., В. С., че им е упражняван натиск и въздействие от полицаи и показанията им от ДП не са верни, като съдът е кредитирал именно показанията им от ДП, като е преценил че те кореспондират с показанията на разпитаните свидетели – полицейски служители. ЯОС се присъединява към становището на ЯРС, че освен че липсват надежди доказателства в този насока, е нелогично полицаите да „изфабрикуват“ това наказателно производство и да мотивира с храна и алкохол свидетелите да дадат такива показания.

Също така правилно ЯРС е посочил, че макар за някои обстоятелство, посочени от свидетелите М. М., К. А., К.М., В.М. и В. С. при разпитите им в ДП, разследващият полицай да е дал юридически израз на техните думи, това не изключва достоверността на тези гласни доказателствени средства и не ги прави негодни доказателства.

По отношение на показанията на свид. Т. Й., ЯРС правилно е преценил, че прочетените му показания от ДП, изцяло кореспондират с показанията на свидетелите М. М., К. А., К.М., В.М., В. С. от ДП, И.В.И. и И.С. И. и резонно им е дал вяра.

Всички доказателствата, кредитирани и от ЯРС и от настоящия състав, по същество са безпротиворечиви, допълващи се, в логична връзка и последователност едно спрямо друго, а обсъдени поотделно и в тяхната съвкупност, по безспорен начин установяват фактите относно авторството, времето, мястото и механизма на извършване на отделните деяния.

ОТ ПРАВНА СТРАНА

При правилно установена фактическа обстановка, районният съд е направил обосновани правни изводи, че подс. Д.И.Д. е осъществил от обективна и субективна страна състава на престъплението по чл. 167, ал. 2, вр. чл. 26, ал. 1 от НК, като в периода от около обяд на 21.10.2015 г. до около 05.00 часа на 25.10.2015 г. в гр. Стралджа, обл. Ямбол, действайки в условията на продължавано престъпление, предложил на М.А.М., К.В.М.и В.С.М., всички от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари по 50 лв. на всеки от тях, с цел да ги склони да упражнят изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община – Стралджа - М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласуват с бюлетина № 6 в избран район № 2822 - Община Стралджа, и дал на К.С.А.и В.И.С., и двамата от гр.

Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага – пари, 20 лв. на А. и 40 лв. на С., с цел да ги склони да упражнят изборителното си право, на 25.10.2015 г. на изборите за ***ове и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласуват с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа, както следва:

1. На 21.10.2015 г. около обяд, в неустановен точен час, в гр. Стралджа, обл. Ямбол, в ромската махала (близо до ул. Х.), предложил на М.А.М. от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари 50 лв., с цел да го склони да упражни изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласува с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа;

2. На 21.10.2015 г. около 14.00 часа в гр. Стралджа, обл. Ямбол, в ромската махала (близо до ул. Х.), предложил на К.В.М. от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари 50 лв., с цел да го склони да упражни изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласува с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа;

3. На 23.10.2015 г. следобед, в неустановен точен час, в гр. Стралджа, обл. Ямбол, на ул. Х. до № 116 (в близост до магазина на ЕТ „П.-Н.С.“), дал на К.С.А. от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари 20 лв., с цел да го склони да упражни изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласува с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа;

4. На 24.10.2015 г. следобед, в неустановен точен час, в гр. Стралджа, обл. Ямбол, на ул. И. № 22, дал на В.И.С. от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари 40 лв., с цел да го склони да упражни изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласува с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа;

5. На 25.10.2015 г. около 05.00 часа в гр. Стралджа, обл. Ямбол, в близост до изборната секция, находяща се в ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ (до ул. Х.), предложил на В.С.М. от гр. Стралджа, обл. Ямбол, имотна облага - пари 50 лв., с цел да го склони да упражни изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в Р. България в полза на определен кандидат за *** за Община - Стралджа М.П.А. от листата на политическа партия БСП, като гласува с бюлетина № 6 в изборен район № 2822 - Община Стралджа.

От обективна страна безспорно по делото е установено, че подс. Д. е извършил петте отделни деяния, за които ЯРП му е повдигнала обвинение като на посочените места и по посоченото време е предложил

съответната имотна облага поотделно на всеки от свидетели М.А.М., К.В.М.и В.С.М., както и като дал на свид. К.С.А.и свид. В.И.С. съответната сума пари – всичко това с цел да въздейства върху съзнанията на всеки от петимата свидетели и да ги мотивира да упражнят активното си избирателно право на процесните местни избори, в полза на посочения подсъдимия кандидат за ***.

Изпълнителното деяние на това престъпление се изразява в създаването на обективно годни условия, което да попречат на гражданите, свободно и по собствена воля, да упражнят своето активно избирателно право. Правилно ЯРС е посочи, че за съставомерността на деянието е без значение начинът, по който се предлага или дава имотната облага (в случая – пари), тъй като престъплението е формално и се явява довършено още при отправянето на предложението/даването на имотната облага, с цел да се мотивира гласоподавател да гласува за посочен от подсъдимия него кандидат (в случая – за общински ***). За да се довърши това престъпление е достатъчно упражняващия активното си избирателно право, да е възприел мотивиращото предложението/облагата, без да е необходимо той действително да гласува в полза на желания от дееца кандидата.

Всяко от 5-те деяния на подс. Д. Д. осъществява поотделно състав на едно и също престъпление - това по чл. чл. 167, ал. 2 НК. Те са извършени през непродължителен период от време (от 21.10.2015 г. около обяд, до 25.10.2015 г. около 05.00 часа), при една и съща обстановка и при еднородност на вината на подсъдимите, при което всяко следващо от тях се явява от обективна и от субективна страна продължение на предшестващото го такова, ерго - налице е едно класическо продължавано престъпление по смисъла на чл. 26, ал. 1 от НК.

Безспорно случая не може да се приема за маловажен, отчитайки упоритостта на подсъдимия да осъществи престъпната си дейност за постигане на специалната му цел – да бъде променен свободния избор на петимата гласоподаватели М.А.М., К.В.М.и В.С.М., всеки от които да бъдат склонен да даде своя вот, за посочен от подсъдимия кандидат за *** на Община Стралджа.

От субективна страна подсъдимият е осъществил деянието при условията на пряк умишъл по смисъла на чл. 11, ал. 2 от НК, обективиран в действията му. Логично подсъдимия Д., като човек с достатъчен житейски опит, с основно образование, осъществяващ търговска дейност като едноличен търговец, е бил наясно с общественотоопасния характер на деянието (неговата противоправност, запретеност и наказуемост), предвиждал е настъпването на общественотоопасните негативни последици и пряко се е насочил към тях, като е осъществил целенасочени и съзнателни волеви действия, в израз на престъпното му намерение. Изводите в тази насока, се извеждат от конкретните действия, осъществени от подсъдимия водещи до категоричен извод, че той е съзнавал всички елементи от състава на престъплението, неговата обществена опасност и е желал настъпването на общественотоопасните последици със специална цел да склони определени гласоподаватели да упражнят активното си избирателно право в полза на

посочения от подсъдимия кандидат за *** на Община Стралджа – съзнавал е че това е забранено от закон и че въздейства върху психиката на конкретния избирател за да опорочи неговия свободен вот, мотивирайки го чрез имотна облага, да гласува не по свое лично убеждение.

Настоящата инстанция намира, че районният съд е постановил присъдата при напълно изяснена фактическа обстановка след като е събрал и обсъдил всички относими доказателства и въз основа на тях, след прецизен анализ е достигнал до обоснован и правилен извод, че подсъдимият е осъществил състава на престъплението в което е обвинен – такова по чл. 167, ал. 2, вр. чл. 26, ал. 1 от НК.

ПО НАКАЗАНИЕТО

Правилно и обосновано районният съд е определил вида на наказанието и не е приложил разпоредбата на чл. 55 от НК. ЯОС намира, че от събраните по делото доказателства комплексно, не може да се обоснове извод, че са налице изключителни или многобройни смекчаващи отговорността на подсъдимия обстоятелства, които да дадат основание да се приеме, че и най-лекото предвидено в закона наказание би било несъразмерно тежко. ЯРС е отчел, че санкцията на чл. 167, ал. 2 от НК предвижда за извършеното от подс. Д. наказание от една до шест години лишаване от свобода и глоба от 10 000 до 20 000 лева. В тези законови рамки ЯРС е наложил на подс. Д.И.Д. наказание 2 години и 6 месеца лишаване от свобода и глоба в размер на 10 000 лв., при условията на чл. 54 от НК. Макар решаващият съд да е изложил мотиви навеждащи на извод за отчетен превес на отегчаващи отговорността му обстоятелства – „подсъдимият не е оказал съдействие за изясняване на обективната истина по делото, престъпната му дейтелност е засегнала част от вота на избирателите и то в неголям град, където десетина гласа могат да решат крайния изход от изборите за ***, голямата укоримост на този вид престъпления, зачестили през последните години в нашето общество и поставящи под съмнение демократичността и автентичността на изборния процес”, както и че „личността на подсъдимия е с висока степен на обществена опасност, имайки предвид високата степен на обществена опасност на деянието, начина, времето и мястото на неговото извършване”, ЯРС на практика е наложил наказанието лишаване от свобода при превес на смекчаващите отговорността му обстоятелства – чисто съдебно минало и семейно и социално положение на подсъдимия, а наказанието глоба – в неговия минимум. Въпреки това, а и при липса на протест за увеличаване на наказание ЯОС приема, че първостепенният съд е определил справедливи по размер наказания лишаване от свобода и глоба – в конкретните им размери.

Правилно ЯРС е съобразил, че в случая е приложима разпоредбата на чл. 66, ал. 1 от НК и е отложил от изтърпяване наложеното на подсъдимия наказание лишаване от свобода, за минималния изпитателен срок от три години, считано от датата на влизане на присъдата в сила - подсъдимият не е осъждан, наказанието е до три години лишаване от свобода и предвид наличието и на смекчаващи отговорността му обстоятелства, за

поправянето и превъзпитанието на подсъдимият не е наложително той да търпи ефективно наложеното му. В тази насока, предвид чистото съдебно минало на подс. Д., настоящият състав за разлика от ЯРС приема, че личността на подсъдимия не е с висока степен на обществена опасност.

На основание чл. 167, ал. 6, вр. чл. 37, ал. 1, т. 6 от НК, ЯРС е лишил подс. Д.И.Д. и от правото да заема техническа длъжност „изпълнител“ в администрацията (в органите на изпълнителната власт и общинската администрация) за срок от 2 години и 6 шест месеца, съобразно образователния му ценз, Класификатора на длъжностите в администрацията и чл. 10 от Наредбата за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията. ЯОС намира, че присъдата в тази и част е незаконосъобразна. Безспорно, в конкретния случай, налагане и на това наказание е задължително (в този смисъл Решение № 45 от 27.01.2010 г. на ВКС по н. д. № 672/2009 г., II н. о., НК), но извършеното от дееца престъпление не се намира във връзка с професионални качества, които трябва да се притежават за заемане на техническа длъжност „изпълнител“ в администрацията (в органите на изпълнителната власт и общинската администрация). Ето защо присъдата, в тази и част следва да се измени, като на подс. Д. следва да определи кумулативно наказание по чл. 167, ал. 6 вр. чл. 37, ал. 1, т. 6 от НК – „Лишаване от право да заема определена държавна или обществена длъжност, свързана с упражняването на изборителните права на гражданите“, в срока правилно определен от районният съд, тъй като има несъвместимост по смисъла на чл. 50, ал. 1 от НК между извършеното престъпление и заемане на такава длъжност.

Въззивният състав счита, че именно така определените наказания, като пенитенциарен комплекс, се явяват справедливи и подходящи за постигане на целите, визирани от законодателя в чл. 36 от НК, без да се оказва ненужно по-тежка наказателна репресия върху подс. Д., но и такива, че да не създаде у него погрешно усещане за безнаказаност. Наказанията, според настоящият състав, се явяват необходими и достатъчни за оказване на предупредително, превъзпитателно и възпиращо въздействие както върху подсъдимия, така и върху останалите членове на обществото и те в оптимална степен ще осъществят тези функции.

ПО ВЪЗРАЖЕНИЯТА

По изложените при коментара на доказателствата съвкупност съображения, въззивният съд намира за неоснователни възраженията на защитата, поставящи под съмнение фактологията по делото, чрез твърдения за компрометиране на процеса на събиране и проверка на доказателствения материал осъществен от първата инстанция. ЯОС счита, че решаващият съд не е допуснал незаконосъобразно обсъждане и не е тълкувал превратно събраните доказателства, а фактическите му изводи се базират на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото, без да е опорочен доказателствения анализ.

По отношение възражението на защитата, че провеждането на разпити на неграмотните свидетели в досъдебното производство, в

присъствието на полицейски служител е довело до опорочаване на техните показания, ЯОС ще отбележи, че безспорно НПК не урежда изискване при разпит на неграмотно лице да присъстват трети лица (без процесуално качество) и да подписват протокола. В настоящия случай обаче факта, че при разпита е присъствало трето лице (полицейски служители), не дискредитира неговата доказателствена стойност, доколкото в протокола обективиращ показанията, изрично е отбелязано обстоятелството, че той е бил прочетен на разпитвания – ерго свидетелят е бил запознат със съдържанието му, при спазване на предвидения от законодателя ред за проконтролиране на възпроизведеното в протокола за разпит и неговото съответствие с действително заявеното. Всеки един от тези четирима свидетели е поставил върху съответния протокол за разпит отпечатък от палеца си и параф, след като протокола му бил прочетен от разследващ полицай в присъствието съответно на свид. К. К. и свид. Т. Й.. Това трето лице е удостоверило с подписа си прочитането на съставените протоколи за разпит на четиримата неграмотни свидетели, тяхното съгласие със съдържанието на съответния протокол за разпит и полагането на пръстов отпечатък и параф от съответния свидетел върху протокола. Подписа на третото лице в протоколите за разпит на неграмотните свидетели има единствено удостоверителна функция, не представлява свидетелстване и не му придава процесуалното качество на свидетел по смисъла на чл. 117 и сл. от НПК. Присъствието на К. и съответно – на Т. Й. като свидетел при прочитането на протоколите за разпит на неграмотния свидетел не опорочава конкретните действия по разследване – разпити на досъдебното производство на свидетелите М.А.М., В.С.М., К.С.А.и В.И.С., поради което не се налага техните показания да се изключат от доказателствената съвкупност. Провеждането на самите разпити на неграмотните свидетели на досъдебното производство и удостоверяването на акта на прочитане на съставените протоколи за разпит с подписа на К. К. и съответно – на Т. Й. не са извършени в противоречие с изискванията на процесуалния закон, нито са засегнали правото на защита на обвиняемия. Разследващият орган се е придържал стриктно към разпоредбите приложими в случаи на разпит на свидетел (вкл. и неграмотен) – тази по чл. 236, ал. 1 и ал. 3 от НПК, задължаващи го да предостави за запознаване или да прочете съдържанието на изписания текст в протокола за извършеното от него действие по разследване и да посочи причината, поради която лицето няма възможност да подпише протокола (в случая – неговата неграмотност). В конкретния случай удостоверяването на акта на прочитане на съдържанието на съставения протокол за разпит и полагането на отпечатък от палец и параф на разпитания неграмотен свидетел, е станало в присъствието на колеги на разследващия полицай – К. К. и съответно Т. Й., с цел да гарантира истинността на тяхното изпълнение (на полагането на параф и пръстов отпечатък), като извършеното от разследващия орган е повече от изискуемото от процесуалния закон, а не е негово нарушение. По тези съображения въззивният съд намира за неоснователен довода на защитата за наличието на процесуално нарушение, нарушаващо правото на защита на подсъдимия и счита, че не се налага изключване от доказателствената маса на

показанията на тези неграмотните свидетели (в този смисъл Решение № 64/26.05.2017 г. постановено по ВНОХД № *** по описа за 2016 г. на Апелативен съд – Бургас).

Неоснователно е възражението на защитата, че в показанията на основните свидетели М. М., К. А., К.М., В.М. и В. С. присъстват думи и изрази („имотна облага“, „изборна секция“, „балотаж“, „с цел да ме накарат за гласувам“, „с цел да упражня изборителното си право на 25.10.2015 г. на изборите за *** и общински съветници в РБ“, „удостоверявам“, „да се саморазправа“, „предложение“ и др.), които предвид възможности, способности, образоваността и лексика на всеки от тях, не се употребяват от тези свидетели в речника им и те не знаят тяхното значение. Тук ЯОС ще отбележи, че същественото от гледна точка за съставомерността на деянието е обстоятелството, че всеки дори всеки един от тези свидетели да е функционално неграмотен (не познаващ значение на определените думи), то всеки от тях, предвид тяхната възраст логично е разбирал социалният контекст на действията на подсъдимия – това че той им предлага имотна облага (пари, на като безспорно всеки от свидетелите знае функцията и предназначението) с цел свидетеля да бъде мотивиран да гласува за посочения от подсъдимия кандидат за *** на Община Стралджа.

По отношение на възраженията на защитата, че показанията на свидетелите в досъдебното производство са събрани по метода „копи - пейст“ и това ги дискредитира, ЯОС ще отбележи, че при съпоставка на съдържанието на протоколите за разпит на тези свидетели от ДП, е видно, че те макар и подобни по конструкция, не са идентични. Поначало при снемането на показанията в протокола би могло да има определени съвпадения, които да се дължат на широката им гражданска употреба, на клиширана реч или на служебен или общностен жаргон, но в конкретния случай не става въпрос за абсолютно пълно припокриване на езиковите конструкции, без каквито и да било специфични белези, които да не разграничат възприятията на всеки отделен свидетел.

По отношение на възражението, че подс. Д. (тогава обвиняем) е бил лишен права, тъй като са били разпитани свидетели преди привличането му като обвиняем, както и че са събирани гласни доказателства без да е проведен разпит пред съдия или с участие на адвокат, защитата на подсъдимия не отчита факта, че дейността по събиране на доказателства по своето естество може да започне преди привличане на едно лице като обвиняем, да продължи и да приключи след това. Въпросът доколко са налице събрани доказателства за привличане на обвиняем е въпрос на вътрешна преценка от страна на органите на досъдебното производство. Ако се възприеме логиката на защитата на подс. Д., това би означавало, че преди привличане на лице като обвиняем, не могат да се събират въобще каквито и да било доказателства, което е абсурдно. Какви конкретни действия по разследването ще предприеме разследващия, кога и в какво последователност е изключително правомощие на органите на досъдебното производство, а за защитата съществува процесуалната възможност да поиска извършването на действия по събиране на доказателства – по съответната процедура.

По възражението за неправилна преценка на събраните доказателства с оглед това, че и петимата свидетели се отричат от показанията си в ДП и новите им такива опровергават изложеното в обвинителния акт, следва да се подчертае, че фактът, че тези свидетели дава последващи коренно противоположни на предишните си показания, не води автоматично до извода, че новите следва да бъдат кредитирани безусловно и безкритично от съда. Именно за да гарантира разкриването на обективната истина по делото, процесуалният закон предвижда възможността за приложението на чл. 281 НПК, в различните негови хипотези.

Неоснователно е и възражението на защитата, че съдебният акт на ЯРС е постановен единствено на доказателства, събрани по реда на чл. 281, ал. 4 и при изрична забрана за това. В тази връзка следва да се уточни, че ЯОС не констатира нарушения на изискването за справедливо разглеждане на делото, макар осъдителната присъда срещу жалбоподателя да е основана основно върху показания на свидетели приобщени към доказателствения материал посредством посочената от защитата техника. Правото на подс. Д. на справедлив процес не е накърнено и законните му интереси са компенсирани в необходимата степен, тъй като резултатите от прочетените на основание чл. 281 от НПК показания на свидетелите М. М., К. А., К.М., В.М. и В. С. от досъдебното производство, се подкрепят от други източници на обвинителни доказателства срещу него – показанията на свид. И. В.И. и свид. И. С. И., непосредствено депозираните пред първоинстанционния съд. Поради това ЯОС счита, че свидетелски показания прочетените по реда на 281 НПК и подкрепени и от други доказателства, съставляват годна предпоставка за постановяване на осъдителната присъда.

Водим от гореизложеното, на основание чл. 334 т. 3 и 6 от НПК, Ямболският окръжен съд

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ Присъда № 53/06.04.2017 г. постановена по НОХД № ***г. по описа на ЯРС, В ЧАСТТА относно приложението на чл. 167, ал. 6, вр. чл. 37, ал. 1, т. 6 от НК, като вместо определеното на подс. Д.И.Д. наказание „Лишаване от право да заема техническа длъжност изпълнител в администрацията”, МУ НАЛАГА наказание „Лишаване от право да заема държавна или обществена длъжност, свързана с упражняването на изборителните права на гражданите”.

ПОТВЪРЖДАВА присъдата в останалата ѝ част.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.